

VÄSTRA MÄLARDALENS
MYNDIGHETSFÖRBUND

Miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsplan 2022-2025

(med behovsutredning)

Bilaga 2 till Verksamhetsplan 2022

Innehåll

1	Miljö- och hälsoskyddsenhetens uppdrag	7
1.1	Miljöbalken	7
1.1.1	Sveriges nationella miljömål.....	7
1.2	Offentlig livsmedelskontroll	7
1.3	Övrig lagstiftning.....	7
1.4	Finansiering.....	8
2	Behovsutredning	9
2.1	Syfte och mål	9
2.2	Metod	9
2.3	Sammanfattning av behovsutredning 2022-2025	10
2.3.1	Resursbehov	11
3	Tillsynsplan 2022	12
3.1	Miljö- och hälsoskyddsenhetens förutsättningar 2022.....	12
3.1.1	Förbundsdirektionens mål 2022.....	12
3.1.2	Miljö- och hälsoskyddsenhetens gemensamma mål 2022.....	13
3.1.3	Miljö- och hälsoskyddsenhetens bemanning 2022	13
3.1.4	Planerad tillsyn och projekt.....	14
3.1.5	Planerad tillsyn och kontroll.....	14
3.1.6	Händelsestyrd tillsyn/prövning.....	16
3.1.7	Övrig tid	17
3.1.8	Ledning, samordning och administration	19
3.2	Offentlig livsmedelskontroll	20
3.2.1	Nationella mål.....	20
3.2.2	Sammanfattning	20
3.2.3	Planerad kontroll 2022.....	20
3.2.4	Planerade projekt 2022	22
3.2.5	Händelsestyrd kontroll/prövning 2022.....	23
3.2.6	Övriga aktiviteter 2022	23
3.2.7	Plan 2023-2025.....	23
3.3	Tobak, Receptfria läkemedel (OTC), folköl, elektroniska cigaretter ..	25
3.3.1	Nationella mål.....	25
3.3.2	Sammanfattning	25
3.3.3	Planerad tillsyn 2022.....	25
3.3.4	Planerade projekt 2022	26
3.3.5	Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2022	26
3.3.6	Övriga aktiviteter 2022	27
3.3.7	Plan 2023-2025.....	27
3.4	Hälsoskydd.....	28
3.4.1	Nationella miljömål.....	28
3.4.2	Nationellt fokusområden Hälsoskydd.....	28
3.4.3	Sammanfattning	29
3.4.4	Planerad tillsyn 2022.....	29
3.4.5	Planerade projekt 2022	32
3.4.6	Händelsestyrd tillsyn 2022.....	32
3.4.7	Övriga aktiviteter 2022	32
3.4.8	Plan 2023-2025.....	33

3.5	Enskilda avlopp	34
3.5.1	Nationellt miljömål	34
3.5.2	Fokusområden Miljöfarlig verksamhet.....	34
3.5.3	Sammanfattning	34
3.5.4	Planerad tillsyn 2022.....	35
3.5.5	Planerade projekt 2022	35
3.5.6	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2022.....	35
3.5.7	Övriga aktiviteter 2022	36
3.5.8	Plan 2023-2025.....	36
3.6	Miljöskydd - miljötillsyn.....	37
3.6.1	Nationella miljömål.....	37
3.6.2	Fokusområden Avfall.....	37
3.6.1	Fokusområden Miljöfarlig verksamhet.....	39
3.6.2	Fokusområden Förorenade områden.....	42
3.6.3	Fokusområden Avfall.....	42
3.6.4	Sammanfattning	44
3.6.5	Planerad tillsyn 2022.....	44
3.6.6	Miljöfarliga verksamheter.....	45
3.6.7	Lantbruk	46
3.6.8	Energi.....	47
3.6.9	Kemiska produkter och biotekniska organismer.....	47
3.6.10	Sprängämnesprekursorer.....	47
	Förbundet ansvara för vissa delar av tillsynen inom Lagen om sprängämnesprekursorer.....	47
3.6.11	Cisterner	48
3.6.12	Köldmedia	48
3.6.13	Avfall- och producentansvar	48
3.6.14	Föroreningsskadade områden.....	48
3.6.15	Planerade projekt 2022	49
3.6.16	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2022.....	49
3.6.17	Övriga aktiviteter	50
3.6.18	Plan 2023-2025.....	50
3.7	Naturvård	51
3.7.1	Nationella miljömål.....	51
3.7.2	Sammanfattning	51
3.7.3	Planerad tillsyn 2022.....	51
3.7.4	Planerade projekt 2022	52
3.7.5	Händelsestyrd tillsyn/prövning 2022.....	52
3.7.6	Övriga aktiviteter 2022	52
3.8	Fysisk planering.....	53
3.8.1	Händelsestyrd tillsyn.....	53
4	Register över tillsynsobjekt	54
4.1	Livsmedel.....	54
4.2	Tobak, OTC (receptfria läkemedel), folköl.....	54
4.3	Hälsoskydd.....	54
4.4	Avlopp.....	54
4.5	Miljöfarliga verksamheter	54
4.6	Lantbruk.....	54
4.7	Köldmedia	54

4.8	Förorenade områden.....	54
4.9	Naturvård	54

1 Miljö- och hälsoskyddsenhetens uppdrag

1.1 Miljöbalken

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar för tillsynen av Miljöbalken och enligt 1 kap 6–8 §§ i miljötillsynsförordning (2011:13) ska den operativa tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Planen ska grundas på en behovsutredning samt ha ett register över verksamheter som behöver återkommande tillsyn. Planen ska vara på minst tre år och ses över årligen.

Tillsynsplanen är en bilaga till Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhetsplan och fastställs av förbundsledningen.

1.1.1 Sveriges nationella miljömål

Riksdagen har antagit mål för miljöns kvalitet inom 16 områden och förbundets verksamhet berörs av nedanstående tolv miljömål.

- *Begränsad klimatpåverkan*
- *Frisk luft (miljötillsyn)*
- *Giftfri miljö*
- *Skyddande ozonskikt*
- *Säker strålmiljö*
- *Ingen övergödning*
- *Levande sjöar och vattendrag*
- *Grundvatten av god kvalitet*
- *Levande skogar*
- *Ett rikt odlingslandskap*
- *God bebyggd miljö*
- *Ett rikt växt- och djurliv*

I tillsynsplanen under respektive tillsynsområde anges vilka av Sveriges nationella miljömål som berörs.

1.2 Offentlig livsmedelskontroll

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar för tillsynen av livsmedelslagen och enligt (EU) 2017/625 om offentlig kontroll av livsmedel och foder ska tillsynsmyndigheten ta fram en kontrollplan för verksamheten. Kontrollplanen är en bilaga till Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhetsplan och fastställs av förbundsledningen.

För att få en samlad bild av hela miljö- och hälsoskyddsenhetens ansvars- och arbetsområde finns livsmedelskontrollen upptagen i tillsynsplanen.

1.3 Övrig lagstiftning

Västra Mälardalens Myndighetsförbund ansvarar också för tillsynen av följande lagar:

- Lag om tobak och liknande produkter
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Strålskyddslagen
- Alkoholagen inom området gällande folköl
- Lag om sprängämnesprekursorer

För att få en samlad bild av hela miljö- och hälsoskyddsenshetens ansvars- och arbetsområde finns de övriga lagstiftningarna upptagna i tillsynsplanen.

1.4 Finansiering

Uppdraget finansieras dels genom kommunbidrag (medlemsbidrag) och genom avgifter som verksamhetsutövaren betalar.

2 Behovsutredning

Enligt miljötillsynsförordningen (2011:13) ska tillsynsmyndigheten för varje verksamhetsår göra en behovsutredning som sträcker sig över en tid på tre år för att se så att det avsätts tillräckliga resurser som motsvarar behovet av tillsyn samt ha personal med tillräcklig kompetens för tillsynsarbetet.

2.1 Syfte och mål

Syftet med behovsutredningen är att visa på vilket behov av tillsyn som finns enligt gällande lagstiftning och hur mycket arbetstid den tillsynen beräknas ta. Detta för att lättare kunna bedöma vilka personalresurser som krävs för att utföra kommunens tillsynsansvar. Syftet är dessutom att ge ett underlag till den årliga kontroll-, tillsyns- och verksamhetsplanen, vilka tillsammans med behovsutredningen skapar förutsättningar för miljö- och hälsoskyddsenhetens verksamhet att bedriva en ändamålsenlig, strukturerad och effektiv tillsyn.

2.2 Metod

Behovsutredningen grundar sig på de nationella miljömålen och folkhälsomålen, erfarenheter och verksamheternas risk och omfattar alla de områden som ingår i miljö- och hälsoskyddsenhetens uppdrag som miljöbalken, livsmedelskontrollen, lag om tobak och liknande produkter, lag om handel med vissa receptfria läkemedel, strålskyddslagen, alkohollagen inom området folköl och lag om sprängämnesprekursorer.

Utgångspunkten är att varje heltidsinspektör inom miljö- och hälsoskyddsområdet förfogar över 930 timmar till myndighetsutövning, så kallad tillgänglig handläggningstid. I tiden utöver de timmarna ingår bland annat kompetensutveckling, planering, kvalitetsarbete, ledighet, sjukdom, semester och olika former av samverkan, till exempel enhetsmöten.

På miljö- och hälsoskyddsenheten finns det totalt 9,4 årsarbetare (åa) som arbetar med handläggning (miljö- och hälsoskyddsinspektörer).

Till handläggningen finns stödverksamhet för ledning, samordning och administration med totalt 1,95 åa. Stödverksamheten är ej med i behovsutredningen. Behovsutredningen avser endast miljö- och hälsoskyddsinspektörernas arbete med handläggning.

Den tillgängliga handläggningstiden är uppdelad på planerad tillsyn, händelsestyrd tillsyn/prövning och frivillig händelsestyrd tillsyn. I behovsutredningen för 2022 är den planerade tillsynen 39 %.

Den händelsestyrda tillsynen enligt behovsutredningen är 56 % och det är tillsyn som inte kan planeras. Det är bland annat ansökningar, klagomål, uppföljande tillsyn, remisser, akuta händelser och information/rådgivning. Volym och tider som är upptagna i behovsutredningen bygger på erfarenhet från tidigare verksamhetsår. Den frivilliga händelsestyrda tiden är 5 % av den totala

händelsestyrda tiden och är tillsyn i form av informationsträffar och utbildningsinsatser till verksamhetsutövare med mera.

2.3 Sammanfattning av behovsutredning 2022–2025

Tillgängliga resurser uppgår 2022 till 8 779 timmar (9,4 åa) och behovet enligt 2022 års tillsynsplan uppgår till 9 262 timmar (10,0 åa). Bedömning görs att det inte är tillräckligt med resurser för behovet. Behovet beräknas se ungefär likadant ut för områdena hälsoskydd, livsmedel och naturvård med årsvariationer kommande år 2023 och 2024. En viss ökning av behovet kan ses inom miljöskyddet på grund av den nationella strategin för tillsyn inom miljöbalken och inom avlopp kommer behovet att minska.

1 åa = 930 tim	Tillgängliga resurser	Behov	Utfall	Tillgängliga resurser	Behov	Utfall
Totalt	8 779	9 262	-483	9,4	10,0	-0,5
Tillsyn	8 779	9 262	-483	9,4	10,0	-0,5
Planerad tid	3 424	3 658	-234	3,7	3,9	-0,3
Händelsestyd tid	4 855	5 122	-267	5,2	5,5	-0,3
Händelsestyd tid frivillig	500	482	18	0,5	0,5	0,0

Nedan visas behovet av resurser per tillsynsområde.

1 åa = 930 tim	Planerad tid	Händelsestyd tid	Frivillig tid	Tillgänglig resurs 2022 (tjänst)	Resursbehov (tjänst)	Diff (tjänst)
TOTALT	4,1	5,3	0,5	9,44	10,0	0,50
TILLSYN						
Livsmedel	1,0	0,6	0,1	1,6	1,6	0,0
Tobak	0,2	0,2	0,0	0,4	0,4	0,0
Hälsoskydd	0,5	0,9	0,1	1,6	1,5	0,0
Avlopp	0,3	1,4	0,2	1,9	1,9	0,0
Miljöskydd	1,8	1,7	0,1	3,1	3,6	0,5
Naturvård	0,1	0,6	0,0	0,7	0,7	0,0
Fysisk planering	0,2	0,0		0,2	0,2	0,0

2.3.1 Resursbehov

Nedan visar samtliga tillsynsområden som förbundet ansvara för samt om resursbehovet är tillräckligt eller inte.

Livsmedel

För området livsmedel görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Tobak, Receptfria läkemedel, Folköl

För området tobak, receptfria läkemedel och folköl görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Hälsoskydd

För området hälsoskydd görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Enskilda avlopp

För området enskilda avlopp görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Miljöskydd

För området miljöskydd görs bedömningen att tillräckligt med resurser inte finns och 0,5 åa behöver tillsättas.

Naturvård

För området naturvård görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

Fysisk planering

För området fysisk planering görs bedömningen att det finns tillräckligt med resurser.

3 Tillsynsplan 2022

3.1 Miljö- och hälsoskyddsenshetens förutsättningar 2022

3.1.1 Förbundsdirektionens mål 2022

Förbundsdirektionen har beslutat om nio övergripande mål för Västra Mälardalens Myndighetsförbunds verksamhet. Miljö- och hälsoskyddsensheten ansvarar för fyra av de målen.

Förbundsdirektionsmål 2

Fastställd tillsynsplan för miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsarbete år 2022 har uppfyllts.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på fastställd tillsynsplan.

Förbundsdirektionsmål 3

Miljö- och hälsoskyddsenshetens inkomna ansökningar/anmälningar och registreringar förgranskas inom två veckor

Mått

Uppfyllelsegrad (95%)

3.1.2 Miljö- och hälsoskyddsenshetens gemensamma mål 2022

För att verksamheten inom miljö- och hälsoskyddsområdet ska bedrivas på ett effektivt och rättssäkert sätt har enheten tagit fram tre gemensamma mål.

Uppföljning sker varje månad.

Nya livsmedelsverksamheter

Nya verksamheter ska ha fått ett första tillsynsbesök inom tre månader från att anmälan gjorts.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet nya anmälda och registrerade verksamheter.

Inspektionsrapport

Efter genomförd inspektion/kontroll ska en inspektionsrapport skickas ut, inom tre veckor, till berörd verksamhetsutövare.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet inspektionsrapporter.

Förelägganden

Tidsbegränsade förelägganden ska följas upp inom tre veckor från det datum som meddelats i föreläggandet.

Mått

Uppfyllelsegrad (%) med avseende på antalet tidsbegränsade förelägganden.

3.1.3 Miljö- och hälsoskyddsenshetens bemanning 2022

Nedan redovisas miljö- och hälsoskyddsenshetens planerade bemanning för 2022.

Verksamhet	Antal årsarbetare
Adminstration och ledning	1,95
Livsmedel	1,6
Tobak, e-cigarett, receptfria läkemedel, folköl	0,4
Hälsoskydd	1,6
Enskilda avlopp	1,9
Miljöskydd inkl naturvård och fysisk planering	4,0
Miljö- och hälsoskyddsinspektörer	9,44
Summa bemanning	11,4

3.1.4 Planerad tillsyn och projekt

I den planerade tillsynen/kontrollen inom Arboga och Kungsörs kommun finns 1 472 tillsynsobjekt som har sådan verksamhet som kräver tillsyn enligt miljöbalken, livsmedelslagen eller övrig lagstiftning som förbundet ansvarar för.

Den planerade tillsynen styrs av de tidsintervaller som miljö- och hälsoskyddsensheten har beslutat för hur ofta en viss verksamhet ska besökas. Intervallet bestäms utifrån verksamhetens tillsyns-/kontrolltimmar (debiterbar tid) som baserar sig på verksamhetens risk och hur verksamheten bland annat uppfyller sin egenkontroll.

<u>Tillsynstimmar</u>	<u>Tillsynsintervall</u>
6->8 timmar eller mer	1 gång/1 år
4-6 timmar	1 gång/2 år
2-3 timmar	1 gång/3 år
Timobjekt - 1 timme	1 gång/4 år

Tillsyn av hästgårdar och minireningsverk ska ha tillsyn 1 gång/10 år om behov av tätare tillsynsintervaller inte finns. Undantag görs även för receptfria läkemedel och folköl där tillsynen är beslutad till vartannat år.

Exempel:

- *En verksamhet som är riskklassad och betalar en årlig avgift, exempelvis två timmar i årlig tillsynstid har en genomsnittlig årlig tillsynstid på två timmar.*
- *Två timmar i tillsynstid ger ett tillsynsintervall på en gång vart tredje år.*
- *Vid miljö- och hälsoskyddsenshetens tillsynsbesök vart tredje år används sex timmars tillsynstid (två timmar x tre år = sex timmars tillsynstid).*

Mot bakgrund av de tillsynsobjekt som finns i kommunerna och med det tillsynsintervall som miljö- och hälsoskyddsensheten använder omfattar tillsynsplanen 2022 planerad tillsyn på totalt 474 tillsynsobjekt vilket medför en total tillsynstid på 2 844 timmar.

Den planerade tillsynen och kontrollen är 39 % av den totala tillgängliga handläggningstiden.

3.1.5 Planerad tillsyn och kontroll

Nedanstående tabell visar en sammanställning över bedömt behov av planerad tillsyn och kontroll 2022-2025.

Tillsynsplan 2022-2025		Arboga och Kungsör					
Planerad tillsyn och kontroll		Summa totalt	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Livsmedel	Antal kontrolltimmar	817	734	724	923	687	779
	Arboga	550	539	510	585	488	529
	Kungsör	267	196	215	339	199	251
	Antal tillsynsobjekt	241	123	119	144	114	126
	Arboga	154	87	85	89	78	84
	Kungsör	87	36	34	55	36	42
Planerad kontroll tobak-receptfria läkemedel-folköl	Antal tillsynstimmar	159	168	153	153	171	153
	Arboga	105	109	101	101	113	101
	Kungsör	54	59	52	52	58	52
	Antal tillsynsobjekt	26	27	23	23	26	23
	Arboga	17	17	15	15	17	15
	Kungsör	9	10	8	8	9	8
Planerad tillsyn hälsoskydd	Antal tillsynstimmar	443	590	358	510	402	331
	Arboga	270	328	215	276	259	227
	Kungsör	173	238	119	210	119	80
	Flerbostadshus		24	24	24	24	24
	Antal tillsynsobjekt	194	96	79	86	70	60
	Arboga	118	50	48	46	44	38
	Kungsör	76	40	25	34	20	16
	Flerbostadshus		6	6	6	6	6
Planerad tillsyn enskilda avlopp (minireningsverk)	Antal tillsynstimmar	948	60	60	60	60	60
	Arboga	327	30	30	30	30	30
	Kungsör	621	30	30	30	30	30
	Antal tillsynsobjekt	316	20	20	20	20	20
	Arboga	109	10	10	10	10	10
	Kungsör	207	10	10	10	10	10
Planerad tillsyn miljöskydd	Antal tillsynstimmar	1 295	1 440	1 523	1 465	1 423	1 449
	Miljöfarliga vht Arboga	510	510	515	480	503	469
	Miljöfarliga vht Kungsör	404	422	396	408	389	380
	Lantbruk Arboga	169	77	260	172	107	155
	Lantbruk Kungsör	151	172	91	144	163	184
	Köldmedia Arboga	44	43	44	44	44	44
	Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
	Förorenade omr. Arboga		100	100	100	100	100
	Förorenade omr. Kungsör		100	100	100	100	100
	Antal tillsynsobjekt	590	213	227	225	207	214
	Miljöfarliga vht Arboga	146	62	63	59	59	58
	Miljöfarliga vht Kungsör	66	28	28	33	25	26
	Lantbruk Arboga	123	17	49	37	21	25
	Lantbruk Kungsör	102	33	14	26	32	35
	Köldmedia Arboga	43	43	43	43	43	43
	Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
	Förorenade omr. Arboga	62	8	5	5	5	5
	Förorenade omr. Kungsör	31	6	8	5	5	5
Planerad tillsyn naturvård	Antal tillsynstimmar		30	26	42	26	26
	Naturresevat	6	6	6	6	6	6
	Strandskyddsdispenser		24	20	36	20	20
	Antal tillsynsobjekt	52	7	6	10	6	6
	Naturresevat	1	1	1	1	1	1
	Strandskyddsdispenser	51	6	5	9	5	5
Totalt	Tillsynstid timmar	3 662	3 022	2 844	3 153	2 769	2 798
	Antal tillsynsobjekt	1 419	486	474	508	443	449

Planerade projekt

Inom vissa områden har erfarenhet visat att det är mer effektivt att bedriva planerad tillsyn i projektform och miljö- och hälsoskyddsensheten har bedömt att behovet av tillsynstid för planerade projekt uppgår till total tillsynstid på 564 timmar.

Nedanstående visas projekt som planeras 2022.

Planerade projekt 2022 - Sammanställning	Planerade timmar 2022
Kontrollprojekt marknader	50
Inventera verksamheter som innehar frön för groddning	40
Kontroll av akrylamid i kaffe och barnmat	40
Kontroll av allergena ingredienser	40
Kontrollköp tobak, folköl och e-cigarett	30
Nationellt projekt hälsoskydd (valfritt)	100
Bassängbad (Projekt inom MITT Miljösamverkan)	20
Strandskydd	100
Inventering av "Hästgårdar" del 4	64
Nationellt projekt miljöskydd (valfritt)	80
Summa timmar	564

3.1.6 Händelsestyrd tillsyn/prövning

Den händelsestyrda tillsynen/prövningen är baserad på tidigare års erfarenhet. Den tillsynsplanering som har gjorts inför 2022 medför att 61 % av den tillgängliga handläggningstiden är händelsestyrd tid och uppgår till totalt 5 604 timmar (56 % händelsestyrd tid samt 5 % andra aktiviteter).

I nedanstående tabell visas en sammanställning av planerad händelsestyrd tid för 2022.

Händelsestyrda aktiviteter, typ av ärende	Antal ärenden 2022	Genomsnittlig tid/ärende	Planerade timmar 2022
Anmälan, ansökan, registrering	345	4	1 540
Uppföljande tillsyn	25		100
Klagomål	128	6	713
Remisser, yttranden	161	3	485
Enkäter från andra myndigheter	29	3	100
Myndighetsrapportering årlig livsmedelskontroll	1	25	25
Miljösanktionsavgift	21	5	105
Anmälan om misstanke om brott	14	6	88
Akuta händelser - Misstänkt matförgiftning inkl. RASFF, miljöolyckor m.m.	20	10	200
Deltagande i fysisk planering	20		46
Förbudsärenden	64		149
Händelsestyrd tillsyn rökfria miljöer	10	4	40
Radon i flerbostadshus	15	3	45
Övrigt händelsestyrt			
Övrigt händelsestyrt, gammastrålningsmätning	2		16
Kontroll & tillsyn av nya anläggningar	40		130
Information rådgivning			1 340
Händelsestyrda aktiviteter, frivilliga			482
Summa händelsestyrd tillsyn	895		5 604

3.1.7 Övrig tid

Tid för nedanstående aktiviteter ligger utanför den tillgängliga handläggningstiden på 930 timmar, som varje inspektör förfogar över, som behovsutredning och tillsynsplan grundar sig på. Tid för de nedanstående aktiviteterna är beräknade enligt schablon som grundar sig på erfarenhet från tidsredovisning.

Kompetensutveckling

För att kunna möta det behov som krävs för kompetensutveckling samt för att följa med i den utveckling som sker inom området finns tid avsatt för kompetensutveckling och inläsning. Deltagande i länsstyrelsens handläggartäffar prioriteras. Bedömning görs att det i dagsläget finns tillräcklig kompetens hos personalen för att klara tillsynsplanen 2022.

Friskvård, sjukdom, semester

Tid finns avsatt för friskvård, sjukdom, semester, rast och egen administration.

Möten

Tid finns avsatt för möten på både förvaltningsnivå, enhetsnivå och gruppnivå.

Verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling

Tid finns avsatt för verksamhetsplanering och verksamhetsutveckling. Arbete med hemsidorna är ett kontinuerligt arbete.

För att miljö- och hälsoskyddsenhetens handläggning ska vara så effektiv och rättssäker som möjligt genomförts ett kontinuerligt kvalitetsarbete med bland annat processkartläggning, framtagande av rutiner, instruktioner och mallar. Det fortsätter även under 2022.

Samsyn

För att nå likartad bedömning oberoende av handläggare i likartade ärenden planeras vissa gemensamma tillsynsbesök inom respektive tillsynsområde.

Digitala tjänster

Under 2022 kommer förbundet fortsätta arbeta med att implementera digitala tjänster.

Behovsstyrd taxa, miljö

VMMF började under 2020 arbeta med SKR (Sveriges kommuner och regioner) modell för behovsstyrd taxa, detta arbete fortsätter i mer omfattande former under 2022 och ska vara färdigställt inför 2023 (riskklassningen ska vara klar 2023). Till skillnad från den tidigare taxemodellen (risk- och erfarenhetsbaserade modellen) har den nya behovsstyrda taxan fokus på övergripande processer och tillvägagångssätt, till exempel hur behovsutredning, tillsynsplanering och tillsynsfinansiering hör ihop. I nya behovsstyrda taxemodellen är det tillsynsbehovet som styr taxan.

Ny riskklassningsmodell Livsmedel

Livsmedelverkets nya modell för fastställande av kontrollfrekvens är till för att underlätta för kontrollmyndigheterna att uppfylla kravet på en riskbaserad offentlig kontroll som är verkningsfull, lämplig och sker med en regelbunden frekvens. Livsmedelsverket arbetar med att ta fram föreskrifter och allmänna råd vilket innebär att det blir obligatoriskt för kontrollmyndigheterna att ha en riskklassningsmodell som bygger på samma grundprinciper som Livsmedelsverkets modell och är anpassad efter EU-rapporteringen.

För förbundet innebär det att en informationsinsats ställd till verksamhetsutövare ska göras 2022. Under 2023 ska alla livsmedelsverksamheter riskklassas om enligt den nya modellen. Modellen ska därefter tillämpas från och med 2024.

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken

Den nationella strategin för miljöbalkstillsynen är ett gemensamt verktyg för att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Strategin syftar till att främja tillsyn inom områden som ur ett nationellt perspektiv är extra angelägna under strategins period.

Strategin innehåller sex tillsynsområden. Vart och ett av dessa har inringade fokusområden med tillhörande preciseringar kopplade till sig. Till varje fokusområde finns ett nationellt effektmål för tillsynen. Preciseringarna utgör strategi för att uppnå effektmålen. De preciseringar som presenteras är i dagsläget preliminära och kommer att fastställas i slutet av 2021.

Förutom att peka ut viss tillsyn under perioden lyfter strategin också fram andra åtgärder som stärker fokusområdena, exempelvis tillsynsvägledning. Strategin gäller i treårsperioder. Den här är den första versionen och gäller för perioden 2022-2024. Strategins aktualitet kommer att ses över en gång per år. Strategin är framtagen i samverkan mellan Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Jordbruksverket, Socialstyrelsen, Energimyndigheten och Svenska kraftnät.

Enligt Miljötillsynsförordningen (2011:13) ska det framgå hur tillsynsmyndigheten har tagit hänsyn till den nationella strategin (1 kap. 8 § MTF) i den tillsynsplan som årligen ska tas fram.

I förbundets tillsynsplan för 2022 har samtliga fokusområden som berör verksamheten tagits upp under respektive område med en kort förklaring om när målet är aktuellt att jobba med. Under 2022 bedöms tre fokusområden och sex effektmål vara aktuella att börja arbeta med. Tid för inläsning samt tillsyn enligt fokusområdena med tillhörande tillsynsaktiviteter bedöms ta 50 timmar.

Överlåtelseavtal

Länsstyrelsen håller på att se över alla överlåtelseavtal, det vill säga, där länsstyrelsen har överlåtit tillsynen för tillståndspliktiga verksamheter till kommunerna. Arbetet med detta har startade upp under hösten 2020 men kommer att fortsätta även under 2022. Huruvida detta kan komma att påverka tillsynsarbetet för enheten är ännu oklart.

3.1.8 Ledning, samordning och administration

Som stödverksamhet till miljö- och hälsoskyddsinspektörerna finns en förbundschef, enhetssamordnare och assistent (totalt 1,95 åa). Utöver de årliga medarbetarsamtalen som förbundschefen har med medarbetarna genomförs minst två medarbetarmöten där miljö- och hälsoskyddsinspektör tillsammans med samordnaren går igenom och följer upp det planerade arbetet.

3.2 Offentlig livsmedelskontroll

3.2.1 Nationella mål

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, skyddade produkter, djurskydd och växtskydd. Gemensamma mål för myndigheterna inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna får säkra livsmedel inklusive dricksvatten, som är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen är enkel och korrekt.
- De livsmedelsproducerande växterna och djuren är friska och utgör inte någon allvarlig smittorisk.
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- De samverkande myndigheterna tar ett gemensamt ansvar för hela livsmedelskedjan, inklusive beredskap.

Företagarna har ansvaret för att deras produkter är säkra och redliga och förbundet ansvarar för att kontrollera hur företagarna lever upp till lagstiftningens krav.

3.2.2 Sammanfattning

Lagstiftningen som reglerar den offentliga kontrollens uppbyggnad och mål utgörs dels av EG-förordningar, dels av nationell lagstiftning.

Dessutom har Statens Livsmedelsverk gett ut ett antal vägledningarna som tolkar EG-förordningarna.

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska den offentliga livsmedelskontrollen regleras i separat kontrollplan (bilaga 3) som ska fastställas av förbundsdirektionen. Kontrollplanen fastställs samtidigt som denna tillsynsplan.

3.2.3 Planerad kontroll 2022

Det finns totalt 241 verksamma anläggningar i kommunerna där förbundet har kontrollansvar och den planerade kontrollen 2022 uppgår till totalt 119 anläggningar varav 85 i Arboga och 34 i Kungsör och den totala kontrolltiden uppgår till 724 timmar.

Planerad tillsyn och kontroll		Summa totalt	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Livsmedel	Antal kontrolltimmar	817	734	724	923	687	779
	Arboga	550	539	510	585	488	529
	Kungsör	267	196	215	339	199	251
	Antal tillsynsobjekt	241	123	119	144	114	126
	Arboga	154	87	85	89	78	84
	Kungsör	87	36	34	55	36	42

Alla anläggningarna är riskklassade och kontrollen är riskbaserad. Anläggningar med de största riskerna, riskklass 1 - 4 och de med 6-8 timmar eller mer i kontrolltid, besöks varje år.

LIVSMEDELSKONTROLL			
Planerad kontroll			
<i>Planerad kontroll, Livsmedel riskklassad</i>	<i>Totalt antal anläggningar</i>	<i>Antal anläggningar 2022</i>	<i>Behov timmar 2022</i>
Riskklass 1			
Riskklass 2			
Riskklass 3	6	6	65,5
Riskklass 4	9	9	68
Riskklass 5	35	27	180
Riskklass 6	40	24	134
Riskklass 7	91	33	215
Riskklass 8	48	11	45
SUMMA	229	110	707
<i>Planerad kontroll, Dricksvatten riskklassad</i>	<i>Totalt antal anläggningar</i>	<i>Antal anläggningar 2022</i>	<i>Behov timmar 2022</i>
Riskklass 1			
Riskklass 2			
Riskklass 3			
Riskklass 4	1	1	6
Riskklass 5			
Riskklass 6			
Riskklass 7	5	2	4
Riskklass 8	6	6	7
SUMMA	12	9	17
SUMMA	241	119	724

Kontrollen genomförs enligt Livsmedelsverkets lagstiftningsområden som är 14 stycken.

Lagstiftningsområdena är

- A - Administrativa krav
- B - Allmän livsmedelsinformation
- C - Särskild märkning och information
- D - Skyddade beteckningar
- E - Handelsnormer
- F - Varustandarder
- G - Livsmedel för särskilda grupper
- H - Spårbarhet
- I - Särskilda ingredienser och processhjälpmedel
- J - Grundförutsättningar, hygien
- K - HACCP-baserade förfaranden
- L - Specifika hygienkrav på egenkontroller
- M - Handel inom EU, import och export

N - Dricksvattenanläggningar

O - Övrigt

Områdena kan delas in i fyra kategorier:

- Administrativa krav (A)
- Information (B-G)
- Hygien (I - L, N)
- Handel (H, M)

På anläggningar med stor risk och med många kontrolltimmar fördelas lagstiftningsområdena på flera kontrolltillfällen. Samtliga lagstiftningsområden kontrolleras inte vid varje enskilt kontrollbesök, men samtliga relevanta lagstiftningsområden bör ha kontrollerats inom en femårsperiod. De områden som vanligtvis kontrolleras vid en livsmedelskontroll är rengöring, temperaturer, personlig hygien, information/märkning/ spårbarhet.

Kontrollen ska i största möjliga mån ske oanmäld och omfattar bland annat restauranger, caféer, livsmedelsbutiker med beredning, tillagningskök, mottagningskök, pizzerior, gatukök och dricksvattenanläggningar.

3.2.4 Planerade projekt 2022

Planerade projekt - Livsmedel	Planerade timmar 2022
Kontrollprojekt marknader	50
Kontrollera att livsmedelsföretagarnas verksamhet på tre marknader bedrivs i enlighet med livsmedelslagstiftningen gällande bland annat hygien, hantering, märkning och temperaturkontroll. Aktuella marknader 2022 är Vårmarknad i Kungsör, Medeltidsdagarna i Arboga, Karnevalen i Arboga, eller Bonde på stan i Arboga. Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
Inventera verksamheter som innehar frön för groddning	40
Livsmedelstillsynen ska omfatta de verksamheter som har och säljer frön för groddning. Inventera och få kontroll på vilka verksamheter som finns för att kunna bedriva tillsyn. I projektet ingår även tillsyn. Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
Kontroll av akrylamid i kaffe och barnmat	40
Projektet är kopplat till två operativa mål och områden; 13 (kaffe) och 15 (barnmat). Fokus för projektet är att säkra efterlevnaden av reglerna avseende akrylamid, förordning (EU) 2017/2158. Målen berör kafferosterier, tillverkare av barnmat samt företag som importerar kaffe eller köper in kaffe eller barnmat från andra EU-länder. Företagens rutiner för förebyggande och reducerande åtgärder för att minimera mängden akrylamid i produkterna kommer att kontrolleras. Viss provtagning av kaffe och barnmat kommer att ske parallellt med detta. Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
Kontroll av allergena ingredienser	40
Projektet har bäring på operativt mål 8. Syftet med projektet är att kontrollera i vilken utsträckning verksamheter har system som säkerställer att kunderna kan få information om allergena ingredienser samt att de uppgifter som verksamheten ger stämmer med innehållet i livsmedlen. Verksamheter som kommer kontrolleras är storhushåll. Kontrollprojektet hoppas ge värdefull kunskap om det behövs ytterligare stöd till verksamhetsutövare och kontrollmyndigheter för att uppnå syftet med reglerna i artikel 44 i förordning (EU) nr 1169/2011, det vill säga att konsumenter ska få information om allergener och annan obligatorisk information som gäller livsmedel som inte är färdigförpackade. Projektet kan även ge underlag för att utvärdera Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2014:4) om livsmedelsinformation. Projektansvarig: Livsmedelsgruppen	
SUMMA	170

3.2.5 Händelsestyd kontroll/prövning 2022

Den händelsestyrda tiden uppgår till 563 timmar och det händelsestyrda arbetet består bland annat av anmälningar om registrering av nya livsmedelsanläggningar. Nyregistrerade anläggningar ska kontrolleras inom tre månader. Övriga händelsestyrda aktiviteter är bland annat klagomål och rådgivning. Klagomål kan vara misstänkt matförgiftning, brister i hygien eller märkning. Klagomålsärenden kräver ofta omedelbar insats med tanke på risk, är ofta tidskrävande och kräver kontroll på plats, provtagning och uppföljning. För sådana ärenden tas avgift ut för uppföljande kontroll som inte var planerad.

Varje år förekommer i regel ett par ärenden där verksamhetsutövare brutit i efterlevnaden av livsmedelslagstiftningen och som leder till åtalsanmälan. Vanligast är att verksamheter har underlåtit att registrera sin verksamhet.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

Händelsestyd kontroll			
Arbetsuppgift, Ärende	Antal ärenden 2022	Tid per ärende	Behov timmar 2022
Anmälan om registrering	40	1,5	60
Klagomål	15	8	120
Remisser, yttranden	2	8	16
Enkäter från andra myndigheter	5	2	10
Myndighetsrapportering årlig	1	25	25
Anmälan om misstänkt brott	4	8	32
Akuta händelser - Misstänkt matförgiftning (utredning, provtagning) inkl RASFF	10	8	80
Övrigt händelsestyrt			
Kontroll av nya anläggningar	30	4	120
Information rådgivning			100
Summa händelsestyd kontroll	107		563

3.2.6 Övriga aktiviteter 2022

- Anordna utbildning till verksamhetsutövare. Genomföra en aktivitet med utbildning om hygien, märkning med mera till verksamhetsutövare som arbetar med livsmedel.
- Informationsinsats gällande den nya riskklassningsmodellen.
- Fortsätta arbetet med att klarspråksgranska och uppdatera information på hemsidan samt se över rådgivningsmaterial.
- Genomföra en eller flera av Livsmedelsverkets E-utbildningar.
- Genomföra fyra möten i arbetsgruppen för livsmedel
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

3.2.7 Plan 2023–2025

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och enligt fastställt tillsynsintervall.

Genomföra utbildning i hygien, märkning med mera för verksamhetsutövare som arbetar med livsmedel.

Under 2023 ska alla livsmedelsverksamheter riskklassas om enligt Livsmedelsverkets nya riskklassningsmodell och från och med 2024 ska den nya modellen gälla.

3.3 Tobak, Receptfria läkemedel (OTC), folköl, elektroniska cigaretter

3.3.1 Nationella mål

Det övergripande målet är att minska de medicinska och sociala skadeverkningarna. Genom preventivt arbete förebygga bland annat tobaksdebuten bland barn och ungdom, skydda mot skadeverkningar av passiv rökning (miljömålet "God bebyggd miljö"). Vad gäller receptfria läkemedel är målet att onödigt användning av receptfria läkemedel ska undvikas och att det ska vara möjligt att göra ett aktivt miljöval mellan likvärdiga substanser och produkter.

3.3.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt följande lagar med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter:

- Lag om tobak och liknande produkter (rökfria miljöer samt utemiljöer utförs av hälsoskyddstillsynen)
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler (till exempel restauranger) genomförs inom den ordinarie kontrollen
- Lag om handel med vissa receptfria läkemedel
- Alkohollagen gällande försäljning av folköl

3.3.3 Planerad tillsyn 2022

I kommunerna finns följande antal verksamheter registrerade för försäljning inom de olika tillsynsområdena.

Typ av försäljning & tillsynsområde	Antal verksamma näringsidkare		
	Arboga	Kungsör	Totalt
Tobak	15	8	23
Receptfria läkemedel	12	5	17
Folköl	15	8	23
E-cigaretter	1	0	1
Summa	43	21	64

Flertalet av verksamheterna säljer både tobak, receptfria läkemedel, folköl och e-cigaretter. Totalt finns det 26 verksamheter som omfattas av tillsynen. För att kunna utföra en effektiv tillsyn samordnas tillsynen inom de fyra områdena. Tillsynsområdena har en gemensam taxa. Tillsynsintervallet är varje år vid försäljning av tobak eller tobak och annat tillsynsområde. Vid försäljning av receptfria läkemedel, folköl och e-cigaretter är tillsynsintervallet vartannat år. Tillsynen omfattar egenkontroll avseende ålderkontroll, märkning och skyltning.

För 2022 är totalt 23 verksamheter aktuella för tillsyn varav 17 i Arboga och nio i Kungsör, och den planerade tillsynstiden uppgår till totalt 153 timmar.

		Summa totalt	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Planerad kontroll tobak-receptfria läkemedel-folköl		159	168	153	153	171	153
	Antal tillsynstimmor						
	Arboga	105	109	101	101	113	101
	Kungsör	54	59	52	52	58	52
	Antal tillsynsobjekt	26	27	23	23	26	23
	Arboga	17	17	15	15	17	15
	Kungsör	9	10	8	8	9	8

3.3.4 Planerade projekt 2022

Planerade projekt - Tobak, receptfria läkemedel, folköl och e-cigarettor	Planerade timmar 2022
Kontrollköp tobak, folköl och e-cigarettor)	30
I den ordinarie kontrollen genomföra ett projekt "kontrollköp" som tillsynsmetod. Det innebär att tillsynsmyndigheten anställer en ungdom över 18 år och genomför ett för näringsidkaren dolt köp i syfte att kontrollera om näringsidkaren, dennes företrädare eller personal vid försäljningen förvisar sig om kundens ålder till exempel genom legetimationskontroll. Projektansvarig: Miljö- och hälsoskyddsgruppen	
SUMMA	30

3.3.5 Händelsestyrd tillsyn/kontroll 2022

Den händelsestyrda tiden uppgår till 108 timmar. Arbetet består bland annat av anmälningar och tillståndsprövningar av nya verksamheter. Nya verksamheter som startar under året planeras få ett tillsynsbesök. Övrigt händelsestyrt kan vara klagomål med misstanke om försäljning av tobak till minderårig. Sådan tillsyn kan göras tillsammans med polisen. I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

Arbetsuppgift, Ärende	Antal ärenden 2022	Tid per ärende	Behov timmar 2022
Anmälningar	5	1	5
Ansökningar tobak	5	8	40
Uppföljande tillsyn	5	2	10
Klagomål	2	4	8
Remisser, yttranden			0
Enkäter från andra myndigheter	2	1	2
Anmälan om misstänkt brott	1	8	8
Information, rådgivning			60
Övrigt händelsestyrt			
Tillsyn av nya verksamheter	10	1	10
Summa händelsestyrd tillsyn	30		143

3.3.6 Övriga aktiviteter 2022

- Kontrollera skolor, förskolor och fritidsgårdar vad gäller tobakslagen och rökfria miljöer (genomförs i hälsoskyddstillsynen)
- Kontroll av rökförbud i offentliga livsmedelslokaler (genomförs inom den ordinarie kontrollen av ansvarig inspektör)
- Kontroll av rökfria utemiljöer, ska genomföras inom den ordinarie kontrollen samt vid klagomål.
- Delta i handläggartreffar
- Genomföra två möten i arbetsgruppen för tobak, OTC, folköl, e-cigaretter och påfyllningsbehållare

3.3.7 Plan 2023–2025

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och enligt fastställt tillsynsintervall. Inom den ordinarie tillsynen 2023 genomföra ett projekt med tillsynsmetoden "Kontrollköp" hos verksamheter som säljer tobak och receptfria läkemedel.

3.4 Hälsoskydd

3.4.1 Nationella miljömål

- God bebyggd miljö
- Säker strålmiljö
- Giftfri miljö

Syftet med tillsynen inom hälsoskydd är att förhindra att människor blir besvärade eller sjuka på grund av miljön.

3.4.2 Nationellt fokusområden Hälsoskydd

Inomhusmiljö i bostäder (aktuellt 2022-2024)

Effektmål

- God inomhusmiljö i bostäder. Fastighetsägarna bedriver egenkontroll och tillsynsmyndigheterna arbetar förebyggande och utövar en effektiv bostadstillsyn.
- Tillsynsmyndigheternas kunskap om förebyggande bostadstillsyn har ökat och fler kommuner arbetar metodiskt med förebyggande bostadstillsyn.

Tillsynsaktiviteter

- Kartläggning och urval av fastigheter/bostäder 2022–2024 inför tillsyn. (Flerbostadshus som till exempel hyresrätter eller liknande boendeformer)
- Tillsyn av fastigheter/bostäder där risken för olägenhet för människors hälsa är stor 2022–2024. (Flerbostadshus som till exempel hyresrätter eller liknande boendeformer)

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

Likvärdig tillsyn av yrkesmässig hygienisk verksamhet (inte aktuellt än)

Effektmål

- Variation i bedömningen av verksamheter minskar, miljökontoren har en ökad kunskap om verksamheterna och kan göra tillförlitliga bedömningar.

Tillsynsaktiviteter

- Ingen tillsynsaktivitet ännu.

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

Bassängbad (aktuellt 2022-2024)

Effektmål

- God vatten- och luftkvalitet i bassängbad. Verksamhetsutövarna har kunskap om riskerna med sin verksamhet och bedriver egenkontroll.
- Verksamhetsutövarna och tillsynsmyndigheterna har kunskap om Folkhälsomyndighetens nya allmänna råd (HSLF-FS 2021:11) och tillhörande vägledning om bassängbad och tillsynsmyndigheterna tillämpar dessa vid tillsyn.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsbesök på anmälningspliktiga bassängbad under 2022–2024. I tillsynen tillämpas Folkhälsomyndighetens allmänna råd (HSLF-FS 2021:11) och tillhörande vägledning om bassängbad.

Operativa mål

- Alla anmälningspliktiga bassängbad har fått ett tillsynsbesök under 2022–2024.

Inomhusmiljö och egenkontroll i förskola och skola. Extra fokus under perioden är städning (aktuellt 2022-2024)

Effektmål

- God inomhusmiljö i förskolor och skolor. Verksamhetsutövarna har en god egenkontroll och tillsynsmyndigheterna bedriver tillsyn regelbundet. Folkhälsomyndigheten anser att med regelbunden tillsyn av förskolor och skolor avses tillsyn oftare än vart femte år.
- Verksamhetsutövarna har kunskap om Folkhälsomyndighetens allmänna råd (FoHMFS 2014:19) om städning och bedriver egenkontroll. Tillsynsmyndigheterna har vid tillsyn kontrollerat efterlevnaden av de allmänna råden om städning i förskolor och skolor.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsyn av förskolor och grundskolor 2022–2024. Extra fokus under perioden är städning.

Operativa mål

- Alla kommuner bedriver regelbunden tillsyn av förskolor och skolor, med ett intervall oftare än vart femte år.

3.4.3 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt följande lagar med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter:

- Miljöbalken
- Lag om tobak och liknande produkter (rökfria miljöer)
- Strålskyddslagen

3.4.4 Planerad tillsyn 2022

Det finns totalt 194 hälsoskyddsverksamheter i kommunerna där förbundet har tillsynsansvar och 2022 är 79 av dem är aktuella för tillsyn (48 i Arboga och 25 i Kungsör samt 6 flerbostadshus). Den planerade tillsynstiden uppgår till totalt 590 timmar.

		Summa totalt	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Planerad tillsyn hälsoskydd	Antal tillsynstimmar	443	590	358	510	402	331
	Arboga	270	328	215	276	259	227
	Kungsör	173	238	119	210	119	80
	Flerbostadshus		24	24	24	24	24
	Antal tillsynsobjekt	194	96	79	86	70	60
	Arboga	118	50	48	46	44	38
	Kungsör	76	40	25	34	20	16
	Flerbostadshus		6	6	6	6	6

Den planerade tillsynen omfattar bland annat skolor, förskolor, bassängbad, strandbad, frisersalonger, massörer, fotvård, solarium, boende i vård och omsorgslokaler och lokaler för daglig verksamhet, HVB-hem, idrottsanläggningar, flerbostadshus och samlingslokaler. Tillsynen omfattar verksamheternas egenkontroll och tillsyn av lokaler som bland annat städning, hygien och smittskydd.

På skolor, förskolor och fritidsgårdar kommer efterlevnaden av Lag om tobak och liknande produkter kontrolleras gällande rökfria miljöer.

Från och med 1 juli 2019 har kommunen tillsynsansvaret för rökfria miljöer som till exempel kan vara uteserveringar, busshållplatser, lekplatser och perronger. Under 2022 kommer främst lekplatser prioriteras för kontroll, i övrigt sker kontroller utifrån händelsestyrd tillsyn, vid till exempel klagomål.

Nedan visas planerade hälsoskyddsverksamheter utifrån branscher.

Planerad tillsyn						
Planerad tillsyn, årlig avgift & timavgift, bransch	Klassningskod	Prövnings-nivå	Totalt antal objekt	Antal objekt 2022	Tid per objekt	Behov timmar 2022
Gymnasieskola	200.10-2	C	1	1		8
Internationell skola	200.10-4	C	0			0
Grundskola, särskola, specialskola, sameskola	200.10-5	C	11	11		84
Förskola och öppen förskola (familjedaghem)	200.10-6	C	20	3		24
Förskoleklass	200.10-7	C	1	0		0
Samlingslokaler, universitet och högskolor	200.20-1	U	23	5		14
Fritidshem och öppen verksamhet	200.20-2	C	2	1		6
		U				
		Anmälningssplikt enligt strålskyddslagen				
Solarium	200.30-1	U	2	1		6
Skönhetsvård, hudvård, maniky, pediky	200.30-2	U	6	3		16
Frisersalong	200.30-3	U	21	11		37
Boende i vård och omsorg och lokaler för daglig verksamhet, HVB-hem och liknande	200.40-1	U	25	5		20
Fotvård	200.40-2	C	8	3		18
Tatuering, akupunktur, piercing	200.40-3	C	2	1		4
Massage, kroppsvård, kiropraktik, naprapati, sjukgymnastik, zonterapi etc	200.40-4	U	18	8		30
Övriga alternativa behandlingar, vårdcentraler och tandläkare	200.40-5	U	10	0		0
Idrottsanläggning, gym eller motsvarande	200.50-1	U	25	9		40
Bassångbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor	200.50-2	C	3	1		7
Strandbad	200.50-3	U	8	8		8
Hotell	200.60-5	U	4	1		8
Camping/stuganläggning	200.60-6	U	2	0		0
Pensionat, flyktingförläggning och liknande	200.60-8	U	1	1		4
Lokaler för förvaring av djur	200.70-1	U	0	0		0
Flerbostadshus			0	6	4	24
Tobakslagen (skolor mm) ingår i planerad tillsyn						
SUMMA			193	79		358
Planerade projekt		Planeringstid projekt	Totalt antal objekt	Antal objekt 2022	Tid per objekt	Behov timmar 2022

3.4.5 Planerade projekt 2022

Planerade projekt - Hälsoskydd	Planerade timmar 2022
Bassängbad (Projekt inom MITT Miljösamverkan)	20
I Mitt Miljösamverkansgruppen ta fram vägledning för frågor inom bassängtillsynen; hygienfrågor, egenkontroll legionella, uddaanläggningar (ex floating), hantering av spillvatten från bassänger, totalrenovering/nybyggnation av bassänganläggningar samt ventilation i simhallar. Syftet är att genom tillsynen uppnå förbättrad egenkontroll vid bassänganläggningar och därmed också minskade hälso- och miljörisker. Projektet pågår mellan 2021-2022. Projektansvarig: Hälsoskyddsgruppen	
Nationell projekt hälsoskydd (valfritt)	100
SUMMA	120

3.4.6 Händelsestyrd tillsyn 2022

Den händelsestyrda tillsynen uppgår till 715 timmar och omfattar anmälningar av nya verksamheter, klagomål på bland annat bostäder, rökning, buller och skadedjur.

Övrigt händelsestyrt arbete som förekommer är remissyttranden till Polismyndigheten vid ansökningar om tillstånd enligt lokala ordningsföreskrifter. Handläggning av åtalsanmälningar och miljöstraffavgifter samt rådgivning och information.

Händelsestyrd tillsyn						
Arbetsuppgift Ärende				Antal ärenden 2022	Tid per ärende 2022	Behov timmar 2022
Anmälningar och ansökningar				15	3	45
Uppföljande tillsyn				5	5	25
Klagomål				40	8	320
<i>Klagomål - skyttar</i>				30	0,5	15
Remisser, yttranden				2	4	8
<i>Remisser, yttranden - polismyndigheten</i>				50	1	50
Enkäter från andra myndigheter				2	4	8
Miljöstraffavgifter				4	5	20
Anmälan misstanke om brott				1	8	8
Akuta händelser/beredskap						
Rådgivning och övrigt						200
Händelsestyrd tillsyn rökfria miljöer				10	4	40
Radon i flerbostadshus				15	3	45
Övrigt händelsestyrt						
<i>Övrigt - Gammastrålningsmätning</i>				2	8	16
Summa händelsestyrd tillsyn				176		800

3.4.7 Övriga aktiviteter 2022

- Genomföra gammastrålningsmätning på två platser i Arboga och en i Kungsör. Mätning sker i hela landet var sjunde månad i syfte att övervaka naturlig radioaktiv bakgrundsstrålning samt kontrollera beredskapen inför olyckor.
- Informations- eller utbildningsinsats hälsoskydd.
- Delta i Miljösamverkan MITT:s köldmedia- och klagomålsprojekt, som är två diskussionsprojekt för att öka kunskapen.

- Kontrollera skolor, förskolor och fritidsgårdar vad gäller Lag om tobak och liknande produkter.
- Genomföra fyra möten i arbetsgruppen för hälsoskydd.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området.

3.4.8 Plan 2023-2025

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och fastställt tillsynsintervall. Utföra och utvärdera "Malmömodellen" för flerbostadstillsyn.

3.5 Enskilda avlopp

3.5.1 Nationellt miljömål

- Ingen övergödning
- Grundvatten av god kvalitet
- Levande sjöar och vattendrag

Målet är att förbättra reningen av avloppsvatten från bristfälliga enskilda avlopp och därmed minska övergödning i sjöar och vattendrag samtidigt som man minskar risken för spridning av smittämnen och andra föroreningar till dricksvatten.

3.5.2 Fokusområden Miljöfarlig verksamhet

Små avlopp (inte aktuellt än)

Effektmål

- De kommunala tillsynsmyndigheterna har större precision i att välja ut och tillsyna de avloppsanläggningar som medför störst risk för negativ påverkan på hälsa och miljö. Det betyder att tillsynen av små avloppsanläggningar blir bättre anpassad till avloppsanläggningens geografiska placering och tekniska lösning.
- Tillsynen leder till att de små avloppsanläggningarna har liten påverkan på hälsa och miljö.

Tillsynsaktiviteter

- Återkommande planerad tillsyn av små avloppsanläggningar utförs baserat på riskklassning där de avloppsanläggningar prioriteras som har störst negativ påverkan på människors hälsa och miljön.

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

3.5.3 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

Förbundet har under åren 2010-2016 inventerat och bedömt kommunernas drygt 3 000 enskilda avlopp (1 900 i Arboga och 1 100 i Kungsör) för att se hur de uppfyller lagstiftningens krav.

Under 2017/2018 påbörjades ett projekt med de cirka 460 enskilda avlopp som bedömts som "gula" för att se hur de uppfyller kraven enligt lagstiftningen. Under 2018 och 2019 har arbetet intensifierats. Det gäller främst anordningar med bristfällig efterföljande rening eller anordningar som är äldre än 20 år.

Under 2021 fick 95 % av de "gula" enskilda avloppen en ny bedömning. Detta skedde vanligtvis genom att aktuell avloppsanordning inspekterades på plats. Efter ny bedömning ställdes krav på åtgärder för de avlopp som bedömdes som

bristfälliga. Beslut om förbud att släppa ut avloppsvatten togs för de avlopp som inte åtgärdades. Under 2022 kommer förbuden följas upp.

3.5.4 Planerad tillsyn 2022

Inom den planerade tillsynen ska 20 minireningsverk enligt tillsynslista, samt 100 gröna avloppsanläggningar få tillsyn. Det är avloppsanordningar som bedömts "gröna" vid första inventeringen som ska inspekteras och bedömas på nytt. Start med de äldsta anläggningarna.

		Summa totalt	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Planerad tillsyn enskilda avlopp (minireningsverk)	Antal tillsynstimmar	948	60	60	60	60	60
	Arboga	327	30	30	30	30	30
	Kungsör	621	30	30	30	30	30
	Antal tillsynsobjekt	316	20	20	20	20	20
	Arboga	109	10	10	10	10	10
	Kungsör	207	10	10	10	10	10

3.5.5 Planerade projekt 2022

Området enskilda avlopp kommer inte ha några planerade projekt 2022.

3.5.6 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2022

Totalt uppgår den händelsestyrda tillsynen till 1 277 timmar.

Utöver ansökningar om tillstånd för nya avloppsanordningar ingår också anmälan om 40 förmultningstoletter och anmälningar för BDT-anordningar (bad, disk, tvätt). Antalet ansökningar/anmälningar beräknas uppgå till 100 vilket medför en handläggningstid på 510 timmar. I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning, information och klagomål.

Händelsestyrd tillsyn				
	Antal objekt 2022		Tid per objekt	Behov timmar 2022
Arbetsuppgift , förbudsärenden				
Beslut om förbud "röda"	13		2	26
Beslut om förbud med vite "röda", "gul/röd"	21		3	63
Beslut om förbud "gula" (hälfven av de "enskilda avlopp gula")	30		2	60
SUMMA	64			149
	Antal ärenden 2022		Tid per ärende 2022	Behov timmar 2022
Arbetsuppgift Ärende				
Ansökningar	70		6	420
Anmälningar	30		3	90
Anmälningar/tillsynsärenden mulltoa med mera	40		1,5	60
Klagomål	2		8	16
Remisser, yttranden	2		8	16
Enkäter från andra myndigheter	4		4	16
Miljösanktionsavgifter	2		5	10
Anmälan misstanke om brott	0		0	0
Akuta händelser/beredskap				
Rådgivning och övrigt				500
SUMMA				1 128
Summa händelsestyrd tillsyn	50			1 277

3.5.7 Övriga aktiviteter 2022

- Registervård
- Genomföra återkommande möten med avloppsgruppen en gång per månad
- Medverka på Länsstyrelsens handläggart träffar inom området

3.5.8 Plan 2023-2025

Fortsätta utföra tillsyn på minireningsverk enligt tillsynslistan samt fortsätta inspektera "gröna" avloppsanläggningar.

3.6 Miljöskydd – miljötillsyn

3.6.1 Nationella miljömål

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Giftfri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Ingen övergödning

Målet med tillsyn är att se till att bestämmelser följs. Tillsynen ska säkerställa att syftet med miljöbalken nås, det vill säga att främja en hållbar utveckling för både nuvarande och kommande generationer.

De centrala myndigheterna som ger tillsynsvägledning har enats om fyra grundprinciper för tillsynen som innebär att:

- tillsynen ska vara miljömålsstyrd
- stödja verksamhetsutövarens egenkontroll
- tillsynen behöver differentieras
- samverka mellan de operativa tillsynsmyndigheterna ska ske

Tillsynsmyndigheterna kan också samverka genom att på olika sätt dela resurser och kompetens.

3.6.2 Fokusområden Avfall

Masshantering (Aktuellt 2023-2024)

Effektmål

- Masshantering sker på ett resurseffektivt sätt och minimerar risken för diffus spridning av gifter i samhället

Tillsynsaktiviteter

- Naturvårdsverket initierar en tillsynskampanj där länsstyrelsen samordnar kommuner i en gemensam tillsynsaktivitet om mottagningskontroll av massor som hanteras inom olika typer av verksamheter. Tillsynsaktiviteten genomförs i ett antal utvalda kommuner, med syfte att kontrollera att de massor som hanteras (lagras, behandlas) inom verksamheten också stämmer överens med kraven enligt gällande beslut och tillstånd. Aktiviteten genomförs under 2023–2024.

Operativa mål

- 25 % av tillsynsmyndigheterna har deltagit i den nationella tillsynskampanjen om mottagningskontroll

Illegal avfallshantering (Aktuellt 2023-2024)

Effektmål

- Tillsynsmyndigheternas förmåga att upptäcka illegal avfallshantering ökar
- Tillsynsinsatser för att förbygga och upptäcka brott inom avfallshantering sker koordinerat genom regional miljöbrottsamverkan

- Minskning av antalet otillåtna avfallstransporter, både nationella och gränsöverskridande
- Verksamhetsutövarna har ökad kunskap om lagstiftningen och hanterar avfall på rätt sätt

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheter deltar vid myndighetsgemensam tillsyn för att kontrollera avfallstransporter
- Vid tillsyn på de utifrån risk utvalda åkerier som transporterar avfall kontrolleras transporttillstånd och de villkor som tillståndet omfattar, rutiner för upprättande av transportdokument, anteckningsskyldighet samt kontroll av uppgifter i avfallsregistret.
- Vid tillsyn på de utifrån risk utvalda avfallsanläggningar som har gjort anmälan eller har tillstånd enligt miljöbalken kontrolleras transportörernas tillstånd och transportdokument samt registrering i avfallsregistret vid inkommande och utgående transporter av avfall. Genomförs under 2024.
- Inventering för att hitta illegal avfallshantering exempelvis genom att kontrollera områden där risken för sådan verksamhet är stor
- Kommuner genomför uppsökande tillsyn med fokus på illegal avfallshantering
- Vid tillsyn på befintliga miljöfarliga verksamheter spåra avfall genom att nyttja avfallsregistret, kontrollera kvitton eller motsvarande dokumentation, i syfte att hitta illegal avfallshantering

Operativa mål

- De utifrån risk utvalda åkerierna ska ha erhållit tillsyn med fokus på avfallstransporter inom perioden 2023–2024
- I samband med tillsyn på de utifrån risk utvalda avfallsanläggningarna ska även tillsyn på avfallstransporter genomföras inom perioden 2023–2024
- Uppsökande tillsyn har genomförts inom perioden 2023–2024

Återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall (aktuellt 2022)

Effektmål

- Det är tydligt för den som hanterar, köper och säljer återvunnet material när avfall upphör att vara avfall och i stället klassas som en produkt. Det är avgörande för vilken lagstiftning som ska tillämpas.
- Verksamhetsutövaren ska känna till och uppfylla anteckningsskyldighet om avfall som upphör att vara avfall.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheterna bedriver tillsyn utifrån anteckningsskyldigheten enligt avfallsförordningens 6 kap 5 § och 7 kap 7 §.

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

3.6.1 Fokusområden Miljöfarlig verksamhet

Fordonstvättar och fordonsverkstäder (aktuellt 2023-2024)

Effektmål

- En ökad kunskapsnivå hos verksamhetsutövare och effektivare tillsyn ger en förbättrad egenkontroll med stärkt miljöskydd i förlängningen.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheterna deltar i en nationell tillsynskampanj avseende fordonstvättar alternativt fordonsverkstäder (nov 2023 - april 2024)

Operativa mål

- Minst 80 % av alla kommuner deltar i den nationella tillsynskampanjen

Uppdaterade miljöbalkstillstånd (aktuellt 2022-2023)

Effektmål

- Tillsynsmyndigheten har kännedom om gällande miljöbalkstillstånd och ökad kompetens om hantering av föråldrande miljöbalkstillstånd så att tillstånd till miljöfarliga verksamhet avspeglar bästa möjliga teknik och skydd för människors hälsa och miljö som behövs.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheterna kartlägger gällande tillstånd för samtliga tillsynsobjekt som omfattas av tillstånd enligt miljöbalken. (2022-2023)
- Tillsynsmyndigheterna bedömer för vilka verksamheter det finns behov av att vidta åtgärder för att verksamheterna ska ha aktuella miljöbalkstillstånd och vilka åtgärder som är lämpliga att vidta. Syftet är att kunna rangordna och prioritera behov av åtgärder. (2023-2024)
- Tillsynsmyndigheterna informerar berörda verksamheter om den bedömning som gjorts, inklusive vilka åtgärder som bedömts vara nödvändiga. (2023-2024)

Operativa mål

- Senast 2023 har samtliga tillsynsmyndigheter genomfört en kartläggning av tillsynsobjekt som omfattas av tillstånd enligt miljöbalken och omfattningen av ändringar sedan tillstånd gavs.

Kvalitetssäkrad kontroll - utsläpp till vatten (inte aktuellt än)

Effektmål

- Ökad kunskap om och förbättrad kvalitet på provtagning och flödesmätning vid avloppsreningsverk. En god egenkontroll och tydliga kontrollprogram medör ökad lagefterlevnad.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheterna genomför tillsyn på tillstånds- och anmälningspliktiga avloppsreningsverk avseende egenkontroll och/eller kontrollprogram för att

bedöma aktualitet och regelefterlevnad gällande flödesmätning, provtagning och ställningstaganden som görs.

- Tillsynsbesök ska genomföras på tillståndspliktiga avloppsreningsverk med fokus på flödesmätning och provtagning.

Operativa mål

- Minst 75 % av landets tillsynsmyndigheter har senast 2024 genomfört tillsyn på tillstånds- och anmälningspliktiga avloppsreningsverks avseende bedömning av verksamheternas egenkontroll med särskilt fokus på provtagning och flödesmätning.
- Senast 2024 har alla tillståndspliktiga avloppsreningsverk fått ett tillsynsbesök med fokus på provtagning och flödesmätning.

Dagvatten (aktuellt 2023)

Effektmål

- Att genom tillsyn på dagvatten höja kunskapen hos såväl verksamhetsutövare som tillsynsmyndigheter, vilket kan bidra till att minska den negativa miljöpåverkan från dagvatten och nå en hållbar dagvattenhantering. Tillsammans kan tillsynsmyndigheten och verksamhetsutövare identifiera brister, som i nästa steg kan åtgärdas, till skydd för människors hälsa och miljö.

Tillsynsaktiviteter

Tillsynsmyndigheterna genomför tillsyn utifrån följande:

- Utförs egenkontroll av dagvattenanläggningar, såsom ledningsnät och dammar, hos va-huvudmannen? (Ja eller Nej)
- Vilket år utfördes egenkontrollen senast?
 - Senaste dokumenterad egenkontroll begärs in.
 - Kort beskrivning av utförd men ej dokumenterad egenkontroll begärs in.
- Med vilken regelbundenhet utförs egenkontrollen?

Operativa mål

- Senast 2023 har 100 % av landets tillsynsmyndigheter genomfört tillsyn över egenkontrollen med avseende på dagvatten hos den kommunala va-huvudmannen.

Energihushållning (aktuellt 2022)

Effektmål

- Genom bred samverkan kring metodutveckling öka tillsynsmyndigheternas kompetens och kapacitet att använda tillsynen som verktyg för att stärka tillämpningen av 2 kap. 5 § miljöbalken.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheterna bedriver systematisk energitillsyn utifrån följande steg:

- Kartlägga tillsynsobjekt med syfte att granska och bedöma om verksamhetsutövarna uppfyller
 - egenkontrollförordningen när det gäller energihushållning och användning av förnybara bränslen.
 - miljöbalkens hänsynsregler om energihushållning och användning av förnybara bränslen.
- Med stöd av vägledning från samverkansgruppen identifiera och prioritera tillsynsobjekt med stor energihushållningspotential och/eller bristande egenkontroll.
- Där det bedöms skäligt förelägga om energikartläggning och energihushållningsplan.
- Där det bedöms skäligt förelägga om åtgärder.

Operativa mål

- Under strategiperioden ska antalet nya eller uppdaterade energikartläggningar och energihushållningsplaner öka.

Växtnäringsläckage från jordbruk och hästgårdar (aktuellt 2023-2024)

Effektmål

- Genom uppföljning av lagefterlevnaden gällande lagring och spridning av gödsel minskar riskerna för läckage av näringsämnen från jordbruk och hästgårdar.
- Tillsynsmyndigheternas förmåga att välja ut och bedriva tillsyn på de jordbruk och hästgårdar som har störst risk för näringsläckage till vattenförekomster ökar.
- Genom utbildnings- och vägledningsinsatser blir tillsynen över växtnäringslagstiftningen mer enhetlig och rättssäker i hela landet.

Tillsynsaktiviteter

- Val av tillsynsobjekt ska utgå från en riskbedömning där verksamhetens möjliga påverkan på vattenförekomsten ska ha företräde, oavsett inriktning på jordbruksverksamheten (djurhållande verksamhet/växtodlingsgård). (2022-2024)
- Tillsynsmyndigheterna prioriterar tillsyn av jordbruksverksamheter och hästgårdar som ligger utmed vattenförekomster där miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten inte uppnås idag. (2022-2024)
- Tillsynsmyndigheterna använder sig av de nationellt framtagna checklistorna för tillsyn i fält samt växtnärings tillsyn på hästgårdar. (2022-2024)
- Tillsynsmyndigheterna tar del av våra digitala utbildningar inom växtnäringsområdet. (2023-2024)
- Tillsynsmyndigheterna prioriterar att delta i det nationella tillsynsprojektet inom växtnäringsområdet. (2024)

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

3.6.2 Fokusområden Förorenade områden

Tillsyn av prioriterade förorenade områden med riskklass 1 och 2 (aktuellt 2022)

Effektmål

- Tillsynsmyndigheterna har tillräcklig förmåga och kunskap att kunna bedriva tillsyn av prioriterade förorenade områden.
- Samtliga tillsynsmyndigheter bedriver aktivt tillsyn utifrån en fastställd handlingsplan eller motsvarande styrdokument.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheter ökar tillsynen av prioriterade förorenade områden. Det leder till ökat antal pågående undersökningar och åtgärder till 2025.

Operativa mål

- Antal prioriterade förorenade områden som har ett utrett ansvar har ökat till 2025 i förhållande till år 2021.
- Antal prioriterade förorenade områden med en påbörjad undersökning eller åtgärd har ökat i förhållande till år 2021.

Anmälan om avhjälpandeåtgärd enligt § 28 i FMH (inte aktuellt än)

Effektmål

- Tillsyn vid avhjälpande av förorenade områden utvecklas så att dessa ärenden handläggs rättssäkert, mer effektivt, och med miljömässigt motiverande krav

Tillsynsaktiviteter

- Ingen tillsynsaktivitet ännu.

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

3.6.3 Fokusområden Avfall

Masshantering (aktuellt 2023-2024)

Effektmål

- Masshantering sker på ett resurseffektivt sätt och minimerar risken för diffus spridning av gifter i samhället

Tillsynsaktiviteter

- Naturvårdsverket initierar en tillsynskampanj där länsstyrelsen samordnar kommuner i en gemensam tillsynsaktivitet om mottagningskontroll av massor som hanteras inom olika typer av verksamheter. Tillsynsaktiviteten genomförs i ett antal utvalda kommuner, med syfte att kontrollera att de massor som hanteras (lagras, behandlas) inom verksamheten också stämmer överens med kraven enligt gällande beslut och tillstånd. Aktiviteten genomförs under 2023-2024.

Operativa mål

- 25 % av tillsynsmyndigheterna har deltagit i den nationella tillsynskampanjen om mottagningskontroll

Illegal avfallshantering (inte aktuellt än)

Effektmål

- Tillsynsmyndigheternas förmåga att upptäcka illegal avfallshantering ökar
- Tillsynsinsatser för att förbygga och upptäcka brott inom avfallshantering sker koordinerat genom regional miljöbrottsamverkan
- Minskning av antalet otillåtna avfallstransporter, både nationella och gränsöverskridande
- Verksamhetsutövarna har ökad kunskap om lagstiftningen och hanterar avfall på rätt sätt

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheter deltar vid myndighetsgemensam tillsyn för att kontrollera avfallstransporter
- Vid tillsyn på de utifrån risk utvalda åkerier som transporterar avfall kontrolleras transporttillstånd och de villkor som tillståndet omfattar, rutiner för upprättande av transportdokument, anteckningsskyldighet samt kontroll av uppgifter i avfallsregistret.
- Vid tillsyn på de utifrån risk utvalda avfallsanläggningar som har gjort anmälan eller har tillstånd enligt miljöbalken kontrolleras transportörernas tillstånd och transportdokument samt registrering i avfallsregistret vid inkommande och utgående transporter av avfall. Genomförs under 2024.
- Inventering för att hitta illegal avfallshantering exempelvis genom att kontrollera områden där risken för sådan verksamhet är stor
- Kommuner genomför uppsökande tillsyn med fokus på illegal avfallshantering
- Vid tillsyn på befintliga miljöfarliga verksamheter spåra avfall genom att nyttja avfallsregistret, kontrollera kvitton eller motsvarande dokumentation, i syfte att hitta illegal avfallshantering

Operativa mål

- De utifrån risk utvalda åkerierna ska ha erhållit tillsyn med fokus på avfallstransporter inom perioden 2023–2024
- I samband med tillsyn på de utifrån risk utvalda avfallsanläggningarna ska även tillsyn på avfallstransporter genomföras inom perioden 2023–2024
- Uppsökande tillsyn har genomförts inom perioden 2023–2024

Återvinning av avfall så att det upphör att vara avfall (aktuellt 2023)

Effektmål

- Det är tydligt för den som hanterar, köper och säljer återvunnet material när avfall upphör att vara avfall och i stället klassas som en produkt. Det är avgörande för vilken lagstiftning som ska tillämpas.
- Verksamhetsutövaren ska känna till och uppfylla anteckningsskyldighet om avfall som upphör att vara avfall.

Tillsynsaktiviteter

- Tillsynsmyndigheterna bedriver tillsyn utifrån anteckningsskyldigheten enligt avfallsförordningens 6 kap 5 § och 7 kap 7 §.

Operativa mål

- Inget operativt mål ännu.

3.6.4 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

3.6.5 Planerad tillsyn 2022

Det finns totalt 590 verksamheter i kommunerna inom området miljöskydd där förbundet har tillsynsansvar. Det avser miljöfarliga verksamheter, lantbruksverksamheter, köldmedieanläggningar och tillsyn på föroreningskadade områden. Tillsynen omfattar bland annat egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, energi, utsläpp till luft, vatten och mark.

I tillsynsplanen för 2022 prioriteras de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Vad gäller föroreningskadade områden sker prioritering utifrån risk. Den planerade tillsynen 2022 omfattar 227 verksamheter varav 160 i Arboga och 67 i Kungsör och total tillsynstid uppgår till 1 523 timmar.

Nedan visas samtliga verksamheter inom miljöskydd.

		Summa totalt	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Planerad tillsyn miljöskydd	Antal tillsynstimmar	1 295	1 440	1 523	1 465	1 423	1 449
	Miljöfarliga vht Arboga	510	510	515	480	503	469
	Miljöfarliga vht Kungsör	404	422	396	408	389	380
	Lantbruk Arboga	169	77	260	172	107	155
	Lantbruk Kungsör	151	172	91	144	163	184
	Köldmedia Arboga	44	43	44	44	44	44
	Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
	Förorenade omr. Arboga		100	100	100	100	100
	Förorenade omr. Kungsör		100	100	100	100	100
	Antal tillsynsobjekt	590	213	227	225	207	214
	Miljöfarliga vht Arboga	146	62	63	59	59	58
	Miljöfarliga vht Kungsör	66	28	28	33	25	26
	Lantbruk Arboga	123	17	49	37	21	25
	Lantbruk Kungsör	102	33	14	26	32	35
	Köldmedia Arboga	43	43	43	43	43	43
	Köldmedia Kungsör	17	16	17	17	17	17
	Förorenade omr. Arboga	62	8	5	5	5	5
	Förorenade omr. Kungsör	31	6	8	5	5	5

Av de totalt 590 tillsynsobjekten betalar 170 av verksamheterna årlig tillsynsavgift (110 miljöfarliga verksamheter och 60 köldmedieanläggningar). Övriga verksamheter omfattas av så kallad timavgift som efterhandsdebiteras efter genomförd tillsyn.

Nedan visas planerade verksamheter inom miljöskydd utifrån branscher.

Planerad tillsyn	Totalt antal objekt	Antal objekt 2022	Tid per objekt	Planerings-tid	Behov timmar 2022
Planerad tillsyn, årlig avgift och timavgift, bransch					
Jordbruk m.m.	41	20			179
Fiskodling och övervintring av fisk					
Utvinning, brytning och bearbetning av torv, olja, gas, kol, malm, mineral, berg, naturgrus m.m	1	1			40
Livsmedel och foder m.m.	1	1			8
Gummi- och plastvaror	1	1			10
Icke-metalliska mineraliska produkter	6	6			61
Stål och metall					
Ytbehandling	1	0			0
Elektriska artiklar					
Metallbearbetning	6	6			181
Förbrukning av organiska lösningsmedel	3	2			19
Hantering av bränslen och andra kemiska produkter					
Gas- och vätskeformiga bränslen, el, värme och kyla	4	3			79
Fordonsservice och drivmedelshantering	22	20			156
Hamnar och flygplatser	1	1			8
Laboratorier					
Tankrengöring	1	0			0
Hälsa- och sjukvård					
Rening av avloppsvatten	10	10			131
Avfall	9	8			87
Skjutfält, skjutbanor och sportanläggningar	3	1			7
Textiltvätterier					
Begravningsverksamhet					
Summa årlig avgift	110	80			966
Övriga miljöfarliga verksamheter (U-tim)	142	31	4		124
Övriga lantbruksverksamheter (U-tim)	184	43	4		172
Summa timavgift	326	74			296
Summa miljöfarliga verksamheter & lantbruk	436	154			1262
Köldmedieanläggningar, årsrapportering	60	60			61
Summa köldmedieanläggningar	60	60			61
Föroreningsskadade områden					
Förorenade områden med BRK 1 och 2 (inklusive nedlagda deponier)	88	13			
Summa föroreningsskadade områden	88	13			200
SUMMA	584	227			1523

3.6.6 Miljöfarliga verksamheter

Det finns totalt 212 verksamheter som bedriver miljöfarlig verksamhet (146 i Arboga och 66 i Kungsör) där förbundet har tillsynsansvar. I tillsynsplanen för 2022 är 91 verksamheter inplanerade för tillsyn vilket medför en tillsynstid på 911 timmar.

Prioriterade verksamheter är de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Övriga verksamheter har tillsyn minst vart fjärde år.

Tillsynen genomförs enligt checklista som omfattar egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering.

Miljöfarliga verksamheter med årlig avgift

I planen för 2022 är samtliga B-anläggningar (tillståndspliktiga) samt större delen av C- och U-anläggningar inplanerade för tillsyn.

Enligt miljötillsynsförordningen ska alla B-anläggningar ha ett tillsynsprogram där det ska framgå hur ofta verksamheten ska ha tillsyn utifrån en bedömning av verksamhetens risk. Tillsynsprogram uppdateras årligen.

Branscher med årlig avgift som är inplanerade för tillsyn är bland annat tåktverksamhet, avloppsreningsverk, betongindustrier, plastindustri, metallbearbetning, värmeverk, deponi, skrotningsanläggningar, drivmedelsanläggningar, fordonstvättar och elektronikåtervinning.

Förbundet har tillsynsansvar för ett par tillståndspliktiga verksamheter som omfattas av industriutsläppsbestämmelserna som innebär skärpningar i kraven att tillämpa bästa tillgängliga teknik (BAT) och att redovisa utsläpp av föroreningar. Så kallade BAT-slutsatser med utsläppsvärden blir bindande krav som industriutsläppsverksamheter ska följa. Bestämmelserna gäller idag för bland annat större förbränningsanläggningar och fjäderfäanläggningar men framöver kommer det att omfatta flera verksamheter.

Miljöfarliga verksamheter med timavgifter

Förbundet har kännedom om att det finns 142 mindre miljöfarliga verksamheter i kommunerna, så kallade U-anläggningar med timavgift. Tillsynsintervall på U-anläggningar planeras till en gång vart fjärde år. Av dem är 31 av verksamheterna inplanerade för tillsyn 2022 med en total tillsynstid på 124 timmar.

Inventering av nya miljöfarliga verksamheter sker kontinuerligt bland annat genom att åka runt och titta på vilka nya verksamheter som dykt upp i kommunerna men även genom att bevaka internet och övrig media så som tidningar och annonser.

3.6.7 Lantbruk

Det finns totalt 224 miljöfarliga verksamheter som bedriver lantbruk med djurhållning och/eller växtodling där förbundet har tillsynsansvar.

Prioriterade verksamheter är de verksamheter som betalar årlig avgift och enligt fastställt tillsynsintervall. Tillsynsobjekt med årlig avgift har som regel tillsyn varje år eller vartannat år. Övriga verksamheter har tillsyn minst vart fjärde år förutom mindre hästgårdar som efter ett första tillsynsbesök läggs på tillsynsintervall om vart tionde år om inte bedömningen görs att tillsynsintervallet måste vara tätare.

Tillsynen genomförs enligt checklista som omfattar egenkontroll, kemikalier, cisterner, avfall, köldmedier, buller, växtskyddsmedel, gödselhantering, utsläpp till vatten, mark och luft samt energieffektivisering.

Lantbruk med årliga avgifter

Den planerade tillsynen 2022 omfattar 20 lantbruk med årlig avgift med en tillsynstid på totalt 179 timmar. Planen omfattar B-anläggning (tillståndspliktig verksamhet) samt C- och U-anläggningar.

Verksamheter som är aktuella för tillsyn är större lantbruk med växtodling med mer än 100 hektar och/eller djurhållning med mer än 30 djurenheter.

Lantbruk med timavgift

Den planerade tillsynen 2022 omfattar 43 lantbruk/hästgårdar med timavgift med en handläggningstid på totalt 172 timmar. Lantbruken som omfattas av tillsynen är bland annat växtodlare med mer än 10 hektar men mindre än 100 hektar åkermark och/eller djurhållning med 2-30 djurenheter. Eventuella uppföljningar hanteras som händelsestyrd tillsyn.

Hästgårdar

Under 2016 påbörjades en inventering av mindre hästgårdar (från 2 hästar) utifrån geografiska områden. Det är en del i Arboga och en del i Kungsör som är kvar att inventera. Planen var att färdigställa inventeringsprojektet under 2021 men på grund av pandemin blev det uppskjutet till 2022. Syftet med tillsynen på de mindre hästgårdarna är att kontrollera gödselhanteringen som i många fall är bristfällig. När gödselhanteringen är åtgärdad kommer tillsynsbehovet kunna glesas ut till vart tionde år.

3.6.8 Energi

Den planerade tillsynen av energifrågor hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller bland annat energiförbrukning, energibesparande åtgärder och mål samt möjlighet att påverka uppvärmning och transporter.

3.6.9 Kemiska produkter och biotekniska organismer

Den planerade tillsynen av kemiska produkter och biotekniska organismer hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom hälsoskydd, miljöfarliga verksamheter och lantbruk. Tillsynen gäller då främst cisterner, kemikalier och köldmedia.

3.6.10 Sprängämnesprekursorer

Förbundet ansvarar för vissa delar av tillsynen inom Lagen om sprängämnesprekursorer.

- Att försäljare kräver att tillstånd uppvisas vid saluföring till enskilda personer (Artikel 4.7 i EU-förordningen)
- Att tillståndspliktiga produkter där avsikten är att sälja dem till enskilda personer är märkta för detta (Artikel 5 i EU-förordningen)

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ger tillstånd till privatpersoner för att köpa större mängder av den här typen av ämnen.

Under 2020 genomfördes en inventering av verksamheter som hanterar sprängämnesprekursorer. Tillsynen planeras att utföras första gången under 2022, därefter kommer tillsynen regelbundet ligga vart fjärde år och på timlistan för miljöfarliga verksamheter.

3.6.11 Cisterner

Regler för kontroll av cisterner finns i Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor. Kontrollen hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom miljöfarliga verksamheter och lantbruk där det ofta finnas cisterner inom verksamheten.

3.6.12 Köldmedia

Miljö- och hälsoskyddsenheten ansvarar för tillsynen på 61 freonanläggningar (44 i Arboga och 17 i Kungsör). Tillsynen omfattar administrativ handläggning som granskning av årsrapporter och registerhållning. Vid utebliven årsrapport meddelas verksamhetsutövaren om miljöstraffavgift. Tid för sådan handläggning redovisas under händelsestyrd tid.

3.6.13 Avfall- och producentansvar

Den planerade tillsynen av avfall- och producentansvar hanteras till största delen inom andra tillsynsområden såsom miljöfarliga verksamheter, lantbruk och även hälsoskydd. Tillsynen gäller då främst hantering och transport av farligt avfall.

Det händelsestyrda arbetet omfattar bland annat ansökningar om eget omhändertagande av avfall och dispenser från lokal renhållningsordning som exempelvis förlängt hämtningsintervall för slamtömning.

3.6.14 Föroreningsskadade områden

Inom Arboga och Kungsörs kommuner finns det totalt 289 stycken potentiellt eller konstaterat förorenade objekt. Av dessa är ca 100 inventerade och riskklassade. Övriga är enbart identifierade och "branschklassade" (BK) vilket innebär att det inte finns lika mycket information om objekten och att risken bedömts översiktligt utifrån bransch. Enligt EBH-databasen (databas över potentiellt förorenade områden) finns 93 objekt (62 i Arboga och 31 i Kungsör) där bedömning har gjorts att de behöver utredas vidare och vid behov åtgärdas (riskklass 1 och 2). Det kan vara både pågående och nedlagda verksamheter.

Den planerade tillsynen av förorenade områden och gamla deponier kommer under 2022 omfatta 13 områden. Den planerade tiden för det arbetet uppgår till 200 timmar, där majoriteten av tiden kommer läggas på kommunernas gamla deponier. Aktuella deponier finns utpekade i tillsynslistan för förorenade områden.

Arbetet sker i huvudsak utifrån Naturvårdsverkets metodik för inventering av förorenade områden (MIFO). Tillsynen utförs stegvis genom ansvarsutredning, undersökningar genom frivilligt åtagande, undersökningar efter föreläggande, åtgärder samt uppföljning och eventuellt ny riskklassning.

Arbetet med övriga fastigheter som finns upptagna i tillsynslistan och som behöver utredas får hanteras inom den händelsestyrda tillsynen i mån av tid.

3.6.15 Planerade projekt 2022

Planerade projekt - Miljöskydd	Planerade timmar 2022
Nationell projekt miljöskydd (valfritt)	80
Inventering av "Hästgårdar"	64
Inventera och uppdatera tillsynsregister för "Hästgårdar" inom lantbruk med timavgift. Under 2016 påbörjades en inventering av mindre hästgårdar (från 2 hästar) utifrån geografiska områden. Planen är att färdigställa inventeringsprojektet under 2021. Projektansvarig: Lantbruksgruppen	
SUMMA	144

3.6.16 Händelsestyrda tillsyn/prövning 2022

För tillsynsområdet miljöskydd (miljöfarliga verksamheter, lantbruk, kemiska produkter och biotekniska organismer, köldmedia, avfall- och producentansvar, föroreningskadade områden) uppgår den händelsestyrda tillsynen för 2022 till 1 605 timmar.

Det händelsestyrda arbetet omfattar bland annat anmälningar/ansökningar om nya miljöfarliga verksamheter, efterbehandlingsåtgärder, värmepumpar, rivningsavfall, cisterner, spridning av kemiska bekämpningsmedel och köldmedieanläggningar.

I de fall brister framkommit som kräver uppföljande tillsyn och där den planerade tillsynstiden är förbrukad hanteras det som händelsestyrda tid.

Övrigt förekommande är klagomålsärenden som oftast gäller störningar från pågående miljöfarliga verksamheter, yttranden, miljöstraffavgifter, akuta händelser och olyckor som till exempel dieselutsläpp.

I det händelsestyrda arbetet förekommer också rådgivning och information.

Händelsestyrd tillsyn					
Arbetsuppgift Ärende	Antal ärenden 2022		Tid per ärende		Behov timmar 2022
Anmälningar och ansökningar	120		6		720
Uppföljande tillsyn	10		4		40
Klagomål	14		6		84
Remisser, yttranden	10		8		80
Enkäter från andra myndigheter	14		4		56
Miljösanktionsavgifter	15		5		75
Anmälan misstanke om brott	6		5		30
Akuta händelser/beredskap	10		12		120
Rådgivning och övrigt					400
Summa händelsestyrd tillsyn	199				1 605

3.6.17 Övriga aktiviteter

- Inför vintern ha kommunikation med väghållare om snöupplag
- Genomföra två informationsinsatser gällande masshantering och oljeavskiljare
- Genomföra återkommande möten med miljögruppen en gång per månad.
- Genomföra en informationsträff med LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) eller motsvarande.
- Genomföra återkommande möten med lantbruksgruppen två gånger per år.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom respektive område

3.6.18 Plan 2023-2025

Genomföra ordinarie tillsyn enligt plan och fastställt tillsynsintervall.

3.7 Naturvård

3.7.1 Nationella miljömål

- Levande sjöar och vattendrag
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Rikt växt- och djurliv

Miljöbalken och naturvården

Bestämmelserna i miljöbalken är till för att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl. Miljöbalken skall bland annat tillämpas så att:

- värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas
- den biologiska mångfalden bevaras
- mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås

3.7.2 Sammanfattning

Förbundet ansvarar för tillsynen enligt miljöbalken med tillhörande förordningar, allmänna råd och lokala föreskrifter.

3.7.3 Planerad tillsyn 2022

I Kungsörs kommun finns ett naturreservat "Klämsbo" där miljö- och hälsoskyddsenheten har tillsynsansvar. Bedömt behov är årlig tillsyn med en handläggningstid på sex timmar per år. För övriga naturreservat ansvarar Länsstyrelsen för tillsynen.

Under 2022 planeras uppföljande tillsyn på fem av strandskyddsdispenserna som förbundet beslutade om för att se så att åtgärderna följer det beslut som har meddelats.

Planerad tillsyn naturvård	Antal tillsynstimmar	30	26	42	26	26
Naturreservat	6	6	6	6	6	6
Strandskyddsdispenser		24	20	36	20	20
Antal tillsynsobjekt	52	7	6	10	6	6
Naturreservat	1	1	1	1	1	1
Strandskyddsdispenser	51	6	5	9	5	5

3.7.4 Planerade projekt 2022

Under 2019 deltog Västra Mälardalens myndighetsförbund i Länsstyrelsens projekt med tillsyn av strandskyddade områden. Vilket fick gott resultat. Vår ambition är att fortsätta tillsynen av strandskyddade områden i projektform på liknade sätt där vi väljer ut nya områden för tillsynen i båda kommunerna. Under 2021 blev projektet inställt på grund av pandemin.

Planerade projekt - Naturvård	Planerade timmar 2022
Strandskyddtillsyn	100
Ett område i vardera kommun väljs ut och tillsyn genomförs utifrån strandskyddsbestämmelserna. Projektansvarig: Naturvårdsgruppen	
SUMMA	100

3.7.5 Händelsestyrd tillsyn/prövning 2022

Det händelsestyrda arbetet omfattar ansökningar om strandskyddsdispens, nedskräpningsärenden samt yttranden till Länsstyrelsen i anmälningsärenden som gäller vattenverksamhet och åtgärder som väsentlig ändrar naturmiljön som exempelvis ledningsdragnig.

Tillsynen över stängselgenombrott genomförs som händelsestyrd tillsyn och kan bli aktuellt då någon satt upp stängsel eller hinder vid fri passage där allmänheten har tillträde.

Händelsestyrd tillsyn				
Arbetsuppgift Ärende	2022		Tid per ärende	2022
Anmälningar och ansökningar	20		5	100
Uppföljande tillsyn	5		5	25
Klagomål, nedskräpningsärenden	25		6	150
Remisser, yttranden	20		8	160
Enkäter från andra myndigheter	2		4	8
Anmälan misstanke om brott	2		5	10
Akuta händelser/beredskap				0
Rådgivning och övrigt				80
Trängselgenombrott				
Summa händelsestyrd tillsyn	74			533

3.7.6 Övriga aktiviteter 2022

- Genomföra en årlig samverkansträff med naturvårdsansvariga i Arboga och Kungsörs kommun.
- Medverka på Länsstyrelsens handläggartäffar inom området

3.8 Fysisk planering

3.8.1 Händelsestyrd tillsyn

Förbundet deltar i kommunernas arbete med fysisk planering vid framtagandet av översiktsplaner och detaljplaner. Arbetet innebär granskning av de utredningar och underlag som tas fram i dessa planer utifrån miljöbalkens mål att skapa en långsiktig och hållbar livsmiljö. Förbundets sakkunskaper efterfrågas främst inom områdena buller, förorenade områden, hälsoskydd och naturvård.

Övrigt förekommande inom området är granskning av bygglov och yttrande i strandskyddsärenden som kräver bygglov. Händelsestyrd tillsyn och uppgår till 201 timmar.

Händelsestyrd tillsyn			
Arbetsuppgift Ärende	Antal ärenden 2022	Tid per ärende	2022
Deltagande i fysisk planering "kommungrupp"	20	1,5	30
Övrigt deltagande i fysisk planering			16
Översiktplan	0		0
Granskning av planärenden	10	8	80
Granskning av bygglov	60	1	60
Remisser strandskydd	5	3	15
Summa			201

4 Register över tillsynsobjekt

4.1 Livsmedel

4.2 Tobak, OTC (receptfria läkemedel), folköl

4.3 Hälsoskydd

4.4 Avlopp

4.5 Miljöfarliga verksamheter

4.6 Lantbruk

4.7 Köldmedia

4.8 Förorenade områden

4.9 Naturvård